

جغرافیا و روابط انسانی، زمستان ۱۴۰۴، دوره ۸، شماره ۴، صص ۳۳۲-۳۵۰

شناسایی عوامل مؤثر بر طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی

جواد امانزاده^۱، یعقوب بدری آذرین*^۲، محمدرسول خدادادی^۳

۱، ۲، ۳) دانشگاه تبریز، دانشکده دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، گروه مدیریت ورزشی، تبریز، ایران.

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۱۶

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۱/۰۸

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۱۲

چکیده

هدف از تحقیق حاضر، شناسایی عوامل مؤثر بر طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی بود. روش تحقیق حاضر، کاربردی از نوع تحقیقات کیفی با روش تحلیل تماتیک است. جامعه آماری تحقیق شامل، اساتید مدیریت ورزشی، مدیران و کارشناسان خبره وزارت ورزش و جوانان، مدیران و کارشناسان خبره فدراسیون ورزش روستایی و بازی‌های بومی محلی، رؤسای خبره هیئت‌های ورزشی استان‌ها و شهرستان‌های ورزش روستایی و بازی‌های بومی محلی بودند و نمونه آماری از بین اعضای جامعه با بهره‌گیری از روش نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برفی انتخاب شدند. ابزار تحقیق مصاحبه نیمه ساختار یافته با ۱۷ نفر از متخصصان تحقیق که تا مرحله اشباع نظری ادامه یافت، روایی تحقیق توسط متخصصان مربوطه مورد تأیید قرار گرفت و پایایی تحقیق با استفاده از روش توافق درون موضوعی ۸۶ درصد به دست آمد. نتایج نشان داد، تحقیق حاضر دارای ۶۰ تا مضامین فرعی است که این مضامین شامل ۶ تا مضامین سازمان دهنده عوامل زیست‌محیطی، عوامل اقتصادی، عوامل مدیریتی، عوامل فرهنگی، عوامل سیاسی، عوامل اجتماعی، می‌باشد. در طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی باید راهکارهای مدیریت پایدار و سازگار با محیط زیست مد نظر قرار گیرد تا در آینده کمترین هزینه و آسیب به منابع و محیط زیست به وجود آید. تمامی طرح‌های مرتبط با باشگاه‌های ورزشی باید الزامات زیست‌محیطی را رعایت کنند و در مراحل مختلف طراحی و ساخت به آن توجه ویژه شود. به همین منظور، دستورالعمل‌های مدیریت محیط زیست باید از سطوح بالای مدیریتی به بخش‌های مربوطه ابلاغ شده و از طریق سیاست‌های تشویقی و انجام ارزیابی‌های دقیق، اجرای اصول مدیریت سبز در باشگاه‌های ورزش روستایی به‌طور کامل محقق گردد. این اقدامات نه تنها به حفظ محیط زیست کمک خواهد کرد، بلکه به پایداری و بهره‌وری طولانی‌مدت باشگاه‌های روستایی نیز می‌انجامد.

واژگان کلیدی: مدیریت باشگاه‌ها، ورزش روستایی، طراحی و ساخت، تحلیل تماتیک.

مقدمه

ضرورت تقویت فعالیت‌های ورزشی در سطح کشور و بهبود عملکرد فضاهای ورزشی یکی از عوامل اساسی در ایجاد محیطی سالم برای ارتقاء روح و جسم افراد جامعه به شمار می‌رود؛ از این رو، توجه به حفظ و توسعه اماکن ورزشی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (دهقان قهفرخی و همکاران، ۱۳۹۹). این اماکن ورزشی به طور پیوسته در حال گسترش هستند و بر فضای شهری و کاربری‌های مختلف همچون تجاری و مسکونی اطراف خود تأثیرات زیادی دارند که برخی از این تأثیرات به جنبه‌های زیست‌محیطی مرتبط می‌شود (کاستیلو^۱ و همکاران، ۲۰۱۵). یکی از راه‌های افزایش کارایی اماکن ورزشی، شناخت اثرات آن‌ها بر ساختار شهری است (بورایو^۲ و همکاران، ۲۰۲۰). داشتن آگاهی از تأثیرات زیست‌محیطی این فضاها می‌تواند به ما در پیش‌بینی مکان‌های مناسب برای احداث، طراحی بهینه و بهبود عملکرد این اماکن کمک کند (خدادادی و همکاران، ۱۴۰۳).

ورزش به عنوان یک فعالیت منظم و سازمان‌یافته، شامل مجموعه‌ای از حرکات است که هدف آن تقویت توان جسمی و روحی و کسب مهارت‌های ویژه می‌باشد. در این نوع فعالیت‌ها، رقابت و مسابقه به عنوان محرک و انگیزه عمل می‌کنند (رومیچ^۳ و همکاران، ۲۰۱۸). برای مدیریت و اجرای مؤثر برنامه‌های ورزشی، نیاز به فراهم آوردن شرایط و امکانات خاصی است که یکی از مهم‌ترین این شرایط، ایجاد و بهره‌برداری بهینه از اماکن و تأسیسات ورزشی و همچنین فراهم کردن تسهیلات لازم برای دسترسی آسان افراد به این فضاها می‌باشد (شهبازی و همکاران، ۱۳۹۸). یکی از عوامل کلیدی در پیشرفت ورزش، انگیزه و علاقه‌مندی افراد به مشارکت در ورزش‌های روستایی و بازی‌های بومی و محلی است (عابدینی و همکاران، ۱۳۹۶). این ورزش‌ها به دلیل ارتباطشان با فرهنگ و هویت جوامع روستایی و ترکیب آن با نمادهای تاریخی و فرهنگی این مناطق، می‌توانند نقش بسزایی در توسعه محلی ایفا کنند (فلاح و همکاران، ۱۳۹۷). توجه به ورزش‌های روستایی، با توجه به پتانسیل‌های آن در ابعاد اجتماعی، اقتصادی و سرگرمی، می‌تواند ابزاری مؤثر برای دستیابی به توسعه پایدار در جوامع روستایی باشد، مشروط به این که مردم و نهادهای بومی در فرآیند تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و اجرای این ورزش‌ها مشارکت داشته باشند، این ورزش‌ها تنها محدود به فعالیت‌های بدنی نیستند، بلکه با ارتقای مشارکت اجتماعی و تقویت سرمایه اجتماعی، می‌توانند به تسهیل روابط اجتماعی و توسعه محلی کمک کنند (رحمتی و عباس‌زاده، ۱۳۹۴). در بسیاری از مناطق

¹. Castillo

². Bouraiou

³. Roemmich

روستایی، نبود امکانات ورزشی مناسب و دسترسی محدود به فضاهای مناسب برای فعالیت‌های جسمانی، می‌تواند مانع رشد و پرورش توانمندی‌های جسمانی و روحی افراد شود؛ از این رو، ایجاد و تقویت زیرساخت‌های ورزشی در روستاها، علاوه بر بهبود شرایط جسمانی، به توسعه اجتماعی و فرهنگی این مناطق نیز کمک خواهد کرد (آگیلار^۴ و همکاران، ۲۰۲۲). همچنین، برنامه‌ریزی برای احداث اماکن ورزشی باید با توجه به تأثیرات زیست‌محیطی و نیازهای خاص مناطق روستایی صورت گیرد تا از بروز مشکلات زیست‌محیطی و اجتماعی جلوگیری شود و بهره‌وری این فضاها در بلندمدت افزایش یابد. (شهبازی و همکاران، ۱۳۹۷). در نتیجه، توجه به ورزش می‌تواند به تعادل و پایداری در توزیع فرصت‌های ورزشی و بهبود کیفیت زندگی در تمام نقاط کشور کمک کند (فلاح و همکاران، ۱۳۹۷).

هر یک از بازی‌های بومی و محلی معمولاً شامل مجموعه‌ای از مهارت‌های حرکتی است که می‌تواند به‌عنوان مبنای توسعه مهارت‌های پایه در رشته‌های مختلف ورزشی در سطح قهرمانی محسوب شود. این بازی‌ها قابلیت اجرا در فضاهای محدود و با حداقل امکانات را دارند، به طوری که می‌توان آن‌ها را به راحتی در دسترس عموم قرار داد (گوان و همکاران، ۲۰۲۰). یکی دیگر از ویژگی‌های برجسته این بازی‌ها این است که هر بازی بومی و محلی نمایانگر فرهنگ خاص یک منطقه یا قوم است؛ بنابراین، توجه به این ورزش‌ها و بازی‌ها در محیط‌های سنتی می‌تواند به نوعی موجب انتقال و حفظ فرهنگ و آداب و رسوم اقوام مختلف شود (چن و لیو^۶، ۲۰۲۰). با وجود اهمیت بی‌بدیل این ورزش‌ها در حفظ هویت فرهنگی و میراث غنی کشور، متأسفانه به دلیل ورود فناوری‌های جدید و گسترش زندگی ماشینی، بسیاری از این بازی‌ها و ورزش‌های سنتی به فراموشی سپرده شده‌اند؛ در این شرایط، توجه به ورزش‌های بومی و محلی و نقش آن‌ها در جوامع روستایی به‌عنوان بخشی از فرهنگ ایرانی و گامی مؤثر در جهت احیای این سنت‌ها، ضرورت بسیاری دارد (چملی‌زاده، ۱۳۹۸). بدون شک، بازسازی و ترویج ورزش‌های بومی و محلی در جوامع روستایی نیازمند شناسایی دقیق بازی‌ها و ورزش‌های محلی، همراه با برنامه‌ریزی استراتژیک و عملیاتی جهت حفظ و معرفی آن‌ها است (فلاح و همکاران، ۱۳۹۷). بسیاری از این ورزش‌ها می‌توانند در سطح جوامع روستایی گسترش یابند و به‌عنوان یک جایگزین سالم برای سرگرمی‌های مضر، موجب غنی‌سازی اوقات فراغت و تقویت روحیه و جسم افراد شوند (مارسن^۷ و همکاران، ۲۰۲۲). ورزش‌های بومی و محلی ارتباط

4. Aguilar

5. Guan

6. Chen & Liu

7. Marcen

نزدیکی با فرهنگ و ذوق هنری جامعه دارند و می‌توانند باعث توسعه و ترویج این فرهنگ‌ها در سطح وسیع‌تر شوند با معرفی و تبلیغ مناسب، این ورزش‌ها حتی می‌توانند به عرصه‌های بین‌المللی راه یابند (کیلاسوف^۸؛ ۲۰۱۹). این‌گونه بازی‌ها که معمولاً در سطح محلی یا ملی باقی می‌مانند، مشابه رقص‌های عامیانه و موسیقی‌های سنتی، نمایانگر هویت قومی هستند و جزئی از میراث فرهنگی هر ملت به شمار می‌روند؛ بنابراین، حفظ این سنت‌ها و برگزاری این بازی‌ها در مناسبت‌ها و جشن‌های مختلف، برای زنده نگه داشتن این فرهنگ‌ها ضروری است (چملی‌زاده، ۱۳۹۸).

باشگاه‌های ورزش روستایی به‌عنوان نهادهای مهم در جوامع روستایی نقش حیاتی در ارتقای سلامت جسمانی و روانی افراد، تقویت روابط اجتماعی و حفظ فرهنگ‌های بومی ایفا می‌کنند. این باشگاه‌ها، علاوه بر فراهم کردن فضاهایی برای تمرینات و مسابقات ورزشی، می‌توانند به توسعه و ترویج ورزش‌های بومی و محلی کمک کرده و از این طریق به تقویت هویت فرهنگی و اجتماعی جوامع روستایی بپردازند (مواکاسانگولا^۹؛ ۲۰۲۳). تحقیقات مختلف نشان داده‌اند که این باشگاه‌ها با دسترسی آسان به امکانات ورزشی با کمترین هزینه، می‌توانند در مناطق با منابع محدود، به رشد ورزش و سلامت عمومی کمک کنند (گوان و همکاران، ۲۰۲۰). به‌علاوه، باشگاه‌های ورزش روستایی می‌توانند به‌عنوان یک ابزار مهم برای حفظ و انتقال فرهنگ‌های بومی و محلی به نسل‌های جدید عمل کنند. در همین راستا، ورزش‌های بومی و محلی به‌عنوان بخشی از میراث فرهنگی هر منطقه، می‌توانند با برگزاری مسابقات و فعالیت‌های ورزشی در این باشگاه‌ها، در سطح ملی و بین‌المللی معرفی شوند (انگل و همکاران، ۲۰۱۸). این باشگاه‌ها همچنین به افزایش مشارکت اجتماعی و تقویت انسجام جامعه کمک می‌کنند، زیرا آن‌ها بستری برای گردهمایی و تعاملات اجتماعی فراهم می‌آورند (کیلاسوف، ۲۰۱۹)؛ اما در عین حال، باشگاه‌های ورزشی روستایی با چالش‌هایی همچون کمبود منابع مالی، فقدان مربیان متخصص، و ضعف در حمایت‌های دولتی مواجه هستند که مانع از گسترش و توسعه آن‌ها می‌شود. برای رفع این مشکلات، نیاز به حمایت‌های دولتی و خصوصی، استفاده از رسانه‌ها برای ترویج ورزش‌های بومی، و برنامه‌ریزی‌های دقیق در جهت جذب منابع مالی و آموزش مربیان وجود دارد (مواکاسانگولا، ۲۰۲۳)؛ بنابراین، با فراهم آوردن شرایط لازم برای توسعه باشگاه‌های ورزشی در روستاها، می‌توان به رشد و شکوفایی استعدادهای ورزشی، بهبود سلامت عمومی و تقویت فرهنگ

^۸. Kylasov

^۹. Mwakasangula

^۱. Engel

بومی و محلی کمک کرد (چملی‌زاده، ۱۳۹۸). فلاح و همکاران (۱۳۹۷)، در تحقیقی با عنوان "استراتژی‌های توسعه ورزش روستایی با تأکید بر ورزش‌های بومی و محلی"، به این نتیجه رسیدند که برای اجرای موفقیت‌آمیز هر فرآیند هدفمند، داشتن یک برنامه مدون و استراتژی دقیق ضروری است، یکی از دلایل اصلی ناکامی ورزش‌های روستایی در مقابل ورزش‌های قهرمانی و نوین، عدم وجود برنامه‌ریزی و استراتژی مناسب است. به‌عنوان راهکار، این تحقیق پیشنهاد می‌دهد که برای احیاء، حفظ و گسترش محیط‌های طبیعی در روستاها، برگزاری سالانه المپیادهای ورزش‌های روستایی، ایجاد اقامتگاه‌های بوم‌گردی و برگزاری کارناوال‌های ورزشی به‌عنوان مهم‌ترین اقدامات در این راستا در نظر گرفته شود. موکاسانگولا (۲۰۲۳)، در تحقیقی با عنوان "ارزیابی مشارکت جامعه در موفقیت طرح‌های آموزشی ورزش روستایی"، به این نتیجه رسید که مشارکت جامعه در طرح‌های آموزشی ورزش روستایی تا حد زیادی توسط رهبران محلی تقویت می‌شود. رمیچ و همکاران (۲۰۱۸)، در تحقیقی با عنوان "توسعه ورزش در مناطق روستایی"، بیان کردند که توسعه ورزش مزایای زیادی برای کشورها دارد اما شواهد کمی از تأثیر آن در کشورهای با درآمد پایین گزارش شده است. نتایج تحقیق نشان داد که افزایش مدت زمان فعالیت‌های ورزشی در مناطق روستایی موجب بهبود مهارت‌های زندگی درک‌شده، ارتقاء زندگی اجتماعی و توانمندسازی جوانان این جوامع می‌شود.

حضور فعال و حمایت دولت‌ها در تمامی سطوح برای توسعه و ترویج ورزش روستایی و بازی‌های بومی و محلی در جوامع روستایی امری ضروری به شمار می‌رود. پژوهش‌هایی که پس از تأسیس فدراسیون ورزش روستایی و بازی‌های بومی و محلی انجام شده، نشان می‌دهد که برای دستیابی به استانداردهای بالاتر و کارآمدتر در این بازی‌ها و به‌منظور همکاری و تعامل بیشتر، نیاز است که این بازی‌ها به سطح بین‌المللی و رقابتی ارتقاء یابند. یکی از مشکلات اصلی در مسیر گسترش ورزش روستایی و بازی‌های بومی و محلی، فقدان انگیزه کافی برای مربیان و ورزشکاران است که به‌دلیل کمبود حقوق و مزایا، همچنین ضعف رسانه‌ها در این زمینه تشدید می‌شود. اهمیت نقش روستاها در توسعه اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در سطوح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی، توجه به باشگاه‌های ورزش روستایی و بازی‌های بومی و محلی را ضروری می‌سازد. بیشتر فعالیت‌های موجود در باشگاه‌های ورزش روستایی جنبه تفریحی دارند، اما با توجه به اهمیت توسعه رشته‌های ورزشی، می‌توان از طریق همکاری با رسانه‌ها و نهادهای مسئول ورزش، افراد بیشتری را به باشگاه‌ها جذب کرد و استعدادهای ورزشی را در مناطق روستایی

شناسایی نمود. با توجه به مطالب اشاره شده و کمبود تحقیقات در زمینه باشگاه‌های ورزش روستایی، محقق بر آن است تا عوامل مؤثر در طراحی و تأسیس باشگاه‌های ورزشی در مناطق روستایی را شناسایی نماید.

روش‌شناسی تحقیق

روش تحقیق حاضر به لحاظ نوع تحقیق از دسته تحقیقات کاربردی و از لحاظ روش اجرا نیز در دسته تحقیقات کیفی (تحلیل تماتیک) است. جامعه آماری تحقیق شامل، اساتید مدیریت ورزشی، مدیران و کارشناسان خبره وزارت ورزش و جوانان، مدیران و کارشناسان خبره فدراسیون ورزش روستایی و بازی‌های بومی محلی، رؤسای خبره هیئت‌های ورزشی استان‌ها و شهرستان‌های ورزش روستایی و بازی‌های بومی محلی بودند و نمونه آماری از بین اعضای جامعه با بهره‌گیری از روش نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برفی انتخاب شدند. ابزار تحقیق مصاحبه نیمه ساختار یافته با ۱۷ نفر از متخصصان تحقیق که تا مرحله اشباع نظری ادامه یافت، مصاحبه‌ها به صورت نیمه ساختاریافته با نمونه‌های آماری با هماهنگی و زمان‌بندی قبلی انجام شد. پس از پایان هر مصاحبه، مصاحبه‌ها به‌طور کامل روی کاغذ پیاده‌سازی و کدگذاری اولیه داده‌ها برای استخراج مفاهیم اولیه انجام شد. پس از اتمام مصاحبه‌ها، بررسی عمیق‌تری مبانی نظری و تحقیقات قبلی انجام شد تا با تلفیق مفاهیم گذشته، تجربیات محقق و نظرات کارشناسان، به مراحل بعدی تحلیل داده‌ها برسیم. در این تحقیق با ۱۷ نفر مصاحبه انجام شد که از مصاحبه دهم به بعد، تکرار در اطلاعات دریافتی مشاهده گردید و از مصاحبه چهاردهم به بعد داده‌ها کاملاً تکراری و به اشباع نظری رسیده بود؛ اما برای اطمینان تا مصاحبه نفر هیفدهم ادامه یافت. روایی تحقیق توسط متخصصان مربوطه مورد بررسی و تأیید قرار گرفت و پایایی تحقیق با استفاده از روش توافق درون موضوعی (پایایی بازآزمون) از میان مصاحبه‌های انجام گرفته چند مصاحبه به عنوان نمونه انتخاب شده و هر کدام از آن‌ها در یک فاصله زمانی کوتاه و مشخص دوباره کدگذاری شدند؛ سپس کدهای مشخص شده در دو فاصله زمانی برای هر کدام از مصاحبه‌ها با هم مقایسه و از طریق میزان توافقات و عدم توافقات موجود در دو مرحله کدگذاری، شاخص ثبات برای آن تحقیق محاسبه گردید. در هر کدام از مصاحبه‌ها، کدهایی که در دو فاصله زمانی با هم مشابه هستند با عنوان توافق و کدهای غیرمشابه با عنوان عدم توافق مشخص شدند؛ سپس محقق به همراه همکار تحقیق، تعداد سه مصاحبه را

کدگذاری کرده و درصد توافق درون موضوعی که به عنوان شاخص پایایی تحلیل به کار می‌رود. با استفاده از فرمول زیر محاسبه شده است:

$$\text{درصد توافق درون موضوعی} = \frac{\text{تعداد توافقات} * 100}{\text{تعداد کل کدها}} \% 100$$

جدول ۱. میزان درصد پایایی از طریق روش کدگذاری مجدد

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	درصد توافق درون موضوعی
۱	۲	۳۲	۱۵	۶	۹۴٪
۲	۵	۲۵	۱۰	۴	۸۰٪
۳	۹	۴۸	۲۰	۹	۸۳٪
	کل	۱۰۵	۴۵	۱۹	۸۶٪

همان طور که در جدول شماره (۱) نشان می‌دهد تعداد کل کدهای ثبت شده توسط هر دو نفر (محقق و فرد همکاری کننده) برابر با ۱۰۵، تعداد کل توافقات بین این کدها ۴۵ و تعداد کل عدم توافقات بین این کدها ۱۹ هست. پایایی بین دو کدگذار با استفاده از فرمول ذکر شده ۸۶ درصد است؛ بنابراین قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها مورد تأیید است.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل تماتیک استفاده شد. در این تحقیق از دو مرحله استفاده گردید. مرحله نخست شامل روش کدگذاری باز، برای مفهوم‌سازی داده‌ها، شکل‌دهی مقوله‌ها و ویژگی‌های آن‌ها و در مرحله بعد، فرایند کدگذاری محوری برای فرایند تبدیل مفاهیم به مؤلفه‌ها انجام گرفت.

یافته‌های تحقیق

جدول شماره (۲) یافته‌های توصیفی در خصوص ویژگی‌های جمعیت شناختی تحقیق حاضر را نشان می‌دهد:

جدول ۲. فراوانی پاسخ‌دهندگان بر مشارکت نمونه آماری تحقیق

رتبه علمی	فراوانی	درصد
اساتید مدیریت ورزشی	۵	۲۹/۴۱
مدیران و کارشناسان خبره وزارت ورزش و جوانان	۳	۱۷/۶۵
مدیران و کارشناسان خبره فدراسیون ورزش روستایی و بازی‌های بومی محلی	۵	۲۹/۴۱
رؤسای خبره هیئت‌های ورزشی استان‌ها و شهرستان‌های ورزش روستایی و بازی‌های بومی محلی	۴	۲۳/۵۳
جمع	۱۷	۱۰۰

جدول شماره (۳) دو نمونه از مصاحبه‌های تحقیق همراه با کدگذاری اولیه تحلیل تماتیک را نشان می‌دهد:

جدول ۳. کدگذاری اولیه تحلیل تماتیک به همراه مصاحبه

کدگذاری اولیه	متن مصاحبه
	مصاحبه اول:
توسعه پایدار	— برای توسعه باشگاه‌های ورزش روستایی، توجه به چندین اصل اساسی ضروری است که می‌تواند به رشد پایدار و موفقیت این فضاها کمک کند. یکی از مهم‌ترین این اصول توسعه پایدار است. یکی از مسائل کلیدی در ساخت باشگاه‌های ورزشی روستایی و جانمایی مناسب باشگاه‌های ورزشی روستایی است. انتخاب مکان‌های مناسب برای ساخت این باشگاه‌ها بر اساس عواملی چون دسترسی راحت، نزدیکی به مراکز جمعیتی و وضعیت جغرافیایی منطقه بسیار مهم است. این جانمایی باید به گونه‌ای باشد که برای همه افراد، به ویژه اهالی روستا، دسترسی آسان و بدون مشکلات حمل‌ونقل فراهم آورد. در این راستا، شناخت ویژگی‌های جمعیتی منطقه مانند تعداد و ترکیب سنی افراد، وضعیت فرهنگی و اقتصادی و همچنین علایق ورزشی جامعه محلی می‌تواند در طراحی فضاهای ورزشی مناسب برای آن منطقه مؤثر باشد. علاوه بر این، توجه‌پذیری اقتصادی باشگاه‌ها از اهمیت بالایی برخوردار است؛ چرا که در روستاها، محدودیت منابع مالی یکی از چالش‌های اصلی است. علاوه بر این، استفاده از سیستم مهندسی روز در طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزشی روستایی بسیار مهم است که در این زمینه تربیت نیروی انسانی متخصص و آگاه، به ویژه در زمینه‌های خاص مانند ورزش‌های بومی و محلی، می‌تواند به پایداری و موفقیت این باشگاه‌ها کمک کند.
جانمایی مناسب باشگاه‌های ورزشی روستایی	—
دسترسی راحت	—
نزدیکی به مراکز جمعیتی	—
وضعیت جغرافیایی منطقه	—
شناخت ویژگی‌های جمعیتی منطقه	—
توجه‌پذیری اقتصادی باشگاه‌ها	—
استفاده از سیستم مهندسی روز	—
تربیت نیروی انسانی متخصص و آگاه	—
	مصاحبه دوم:
قوانین و مقررات ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی	—

گرفتن پروانه و مجوزهای لازم	- برای توسعه باشگاه‌های ورزش روستایی، توجه به چندین عامل کلیدی ضروری است که می‌تواند به رشد و بهره‌برداری بهتر از این فضاها کمک کند. قوانین و مقررات موجود باید به‌گونه‌ای تنظیم شوند که فرآیند تأسیس و توسعه باشگاه‌های ورزشی در مناطق روستایی تسهیل گردد. یکی از مراحل اصلی در تأسیس این باشگاه‌ها، گرفتن پروانه و مجوزهای لازم است که به منظور شروع ساخت و ساز و بهره‌برداری از این فضاها باید انجام شود. بهینه‌سازی مصرف منابع در ساخت باشگاه‌های ورزشی روستایی می‌تواند به کاهش هزینه‌ها و بهره‌برداری بهتر از منابع محدود کمک کند. همچنین استفاده از فناوری‌های سبز و تجدیدپذیر، می‌تواند موجب کاهش مصرف انرژی و حفظ محیط زیست در این مناطق شود. آگاهی و دانش پیمانکاران از ویژگی‌های خاص ساخت و ساز در مناطق روستایی نیز یکی از مسائل مهم است که باید تقویت شود. عمر باشگاه‌های ورزشی یکی دیگر از عواملی است که باید در طراحی این فضاها در نظر گرفته شود. استفاده از مصالح بادوام و طراحی‌هایی که نیاز به تعمیرات کم‌تری داشته باشد، می‌تواند به افزایش عمر مفید این باشگاه‌ها کمک کند. همچنین، نظارت بر ساخت باشگاه‌ها باید به‌طور جدی انجام گیرد تا استانداردها و کیفیت لازم در ساخت رعایت شود. راه‌های دسترسی به باشگاه‌های ورزشی روستایی نیز باید با دقت طراحی شوند تا دسترسی آسان و سریع برای افراد از هر گروه سنی فراهم باشد. عدم استفاده از تحقیقات صورت گرفته در زمینه توسعه باشگاه‌های ورزشی روستایی و عدم بهره‌برداری از تجربیات گذشته یکی از موانع اصلی در پیشرفت این فضاهاست. استفاده از روش‌های نوین مدیریتی و ایجاد فضاهایی برای آموزش مدیران می‌تواند به حل این مشکل کمک کند.
بهینه‌سازی مصرف منابع	
استفاده از فناوری‌های سبز و تجدیدپذیر	
آگاهی و دانش پیمانکاران	
عمر باشگاه‌های ورزشی	
استفاده از مصالح بادوام	
نظارت دقیق بر ساخت باشگاه‌ها	
راه‌های دسترسی به باشگاه‌های ورزشی	
استفاده از تحقیقات صورت گرفته در زمینه توسعه باشگاه‌های ورزشی روستایی	
استفاده از روش‌های نوین مدیریتی	

بعد ارائه مصاحبه‌های صورت گرفته از متخصصین کدبندی اطلاعات مستخرج از مصاحبه‌ها به دست آمد. جدول شماره (۴) نتایج اطلاعات مربوط به عوامل مؤثر بر طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی را نشان می‌دهد:

جدول ۴. مضامین مربوط به چارچوب مدل عوامل مؤثر بر طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی

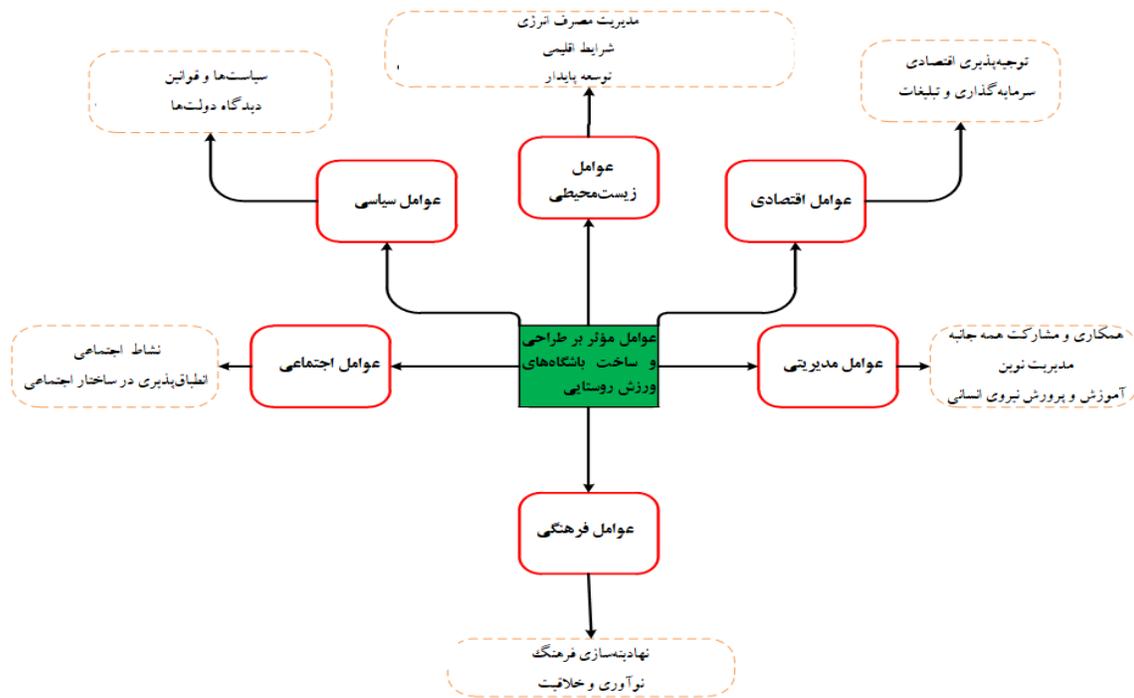
مقوله	مفاهیم	کد باز	فراوانی کدها
عوامل زیست محیطی	مدیریت مصرف انرژی	- به‌کارگیری انرژی‌های خورشیدی، بادی و سایر منابع تجدیدپذیر برای تأمین انرژی مورد نیاز باشگاه‌های ورزشی در مناطق روستایی	۶
		- اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف انرژی با استفاده از تجهیزات کم مصرف	۵ ۷
		- استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر برای تأمین روشنایی، سیستم‌های تهویه و گرمایش به‌ویژه در باشگاه‌های ورزشی روستایی	۹
		- استفاده از سیستم‌های گرمایش و سرمایش استاندارد	۴
		- به‌کارگیری مصالح با عایق‌بندی مناسب در ساخت باشگاه‌ها برای کاهش هدررفت انرژی در محیط‌های باشگاه‌های ورزش روستایی	۳ ۸
		- راه‌اندازی سیستم‌های مدیریت بازیافت در باشگاه‌های ورزشی روستایی	
		- بهینه‌سازی مصرف منابع انرژی در باشگاه‌های ورزشی روستایی	

۵	طراحی مناسب باشگاه‌های روستای ورزشی بر اساس شرایط محیطی	–	
	استفاده از مصالح ساختمانی و طراحی مناسب برای کنترل آلودگی	–	
۲	صوتی در محیط باشگاه‌های ورزشی روستایی	–	شرایط اقلیمی
۹	نزدیکی مراکز جمعیتی به باشگاه‌های ورزشی روستایی	–	
۸	وضعیت جغرافیایی منطقه ایجاد باشگاه‌های ورزشی روستایی	–	
۸	شناخت ویژگی‌های جمعیتی منطقه باشگاه‌های ورزشی روستایی	–	
۱۲	ایجاد باشگاه‌های ورزشی روستایی با تأکید بر اصول توسعه پایدار	–	
۱۰	ترویج رفتارهای سبز و محیط‌زیستی در باشگاه‌های ورزشی روستایی	–	
۴	جانمایی مناسب باشگاه‌های ورزشی روستایی	–	توسعه پایدار
۷	طراحی فضای سبز محیط‌های باشگاه‌های ورزشی روستایی	–	
۶	استفاده از فناوری‌های سبز و تجدیدپذیر در باشگاه‌های ورزشی روستایی	–	
۱۲	مقرون به صرفه بودن ساخت باشگاه‌های ورزشی روستایی	–	
۱۰	دسترسی راحت به باشگاه‌های ورزشی روستایی	–	
۷	استفاده از سیستم‌های انرژی تجدیدپذیر (مانند پنل‌های خورشیدی) برای کاهش هزینه‌های انرژی در باشگاه‌های ورزشی روستایی	–	توجیه‌پذیری اقتصادی
۵	پیش‌بینی و اختصاص بودجه کافی برای ساخت، نگهداری، تعمیر مدیریت باشگاه‌های ورزشی روستایی در افزایش طول عمر باشگاه‌ها	–	
۹	ایجاد مدل‌های مالی پایدار در طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزشی روستایی	–	
۷	تشویق و جذب سرمایه‌گذاری‌های دولتی و خصوصی به منظور تأسیس و تجهیز باشگاه‌های ورزشی در روستاها	–	عوامل اقتصادی
۴	همکاری با حامیان مالی محلی و تأمین‌کنندگان مواد اولیه برای ساخت و تجهیز باشگاه‌های ورزشی در روستاها	–	
۶	استفاده از نوآوری‌ها و راهکارهای ارائه شده توسط شرکت‌های دانش‌بنیان برای بهبود شرایط تأسیس باشگاه‌های ورزشی در روستاها	–	
۸	معرفی و توسعه باشگاه‌های ورزشی روستایی به عنوان یک جاذبه گردشگری	–	سرمایه‌گذاری و تبلیغات
۶	استفاده از تبلیغات محلی و رسانه‌های اجتماعی برای جذب مشارکت‌کنندگان در باشگاه‌های ورزشی روستایی	–	
۷	توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل عمومی برای دسترسی راحت به باشگاه‌های ورزشی روستایی	–	
۳	بررسی و الگوبرداری از مدل‌های موفق باشگاه‌های ورزشی در کشورهای پیشرفته و تطبیق آن‌ها با نیازهای خاص روستاها	–	

۷	استفاده از مدیران متخصص در مدیریت باشگاه‌های ورزش روستایی	-	
۲	ارائه مجوزهای لازم برای پروانه ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی	-	
	آشنایی کامل مدیران با قوانین و مقررات موجود برای ساخت	-	همکاری و مشارکت همه جانبه
۴	باشگاه‌های ورزش روستایی	-	
	همکاری وزارت ورزش و جوانان با فدراسیون ها و هیئت‌های ورزش	-	
۸	روستایی در جهت احداث باشگاه‌های ورزشی	-	
۶	استفاده مدیران از سیستم مهندسی دانش روز مانند وبسایت ها و	-	
۵	اپلیکیشن‌ها	-	مدیریت نوین
	استفاده از نتیجه تحقیقات در مدیریت باشگاه‌های ورزش روستایی	-	
۹	تربیت نیروی انسانی متخصص و خبره در مدیریت باشگاه‌های ورزش	-	
۶	روستایی	-	عوامل مدیریتی
۵	آگاهی و دانش پیمانکاران در طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزش	-	
۵	روستایی	-	
	نظارت دقیق بر ساخت و نگاه‌داری باشگاه‌های ورزش روستایی	-	
۶	استفاده از پژوهشگران، نخبگان آگاه و آموزش یافته در طراحی و ساخت	-	آموزش و پرورش نیروی انسانی
۸	باشگاه‌های ورزشی	-	
۷	فراهم کردن دوره‌های آموزشی برای مدیران باشگاه‌های ورزشی	-	
۲	روستایی	-	
	بهره‌برداری از رسانه‌ها برای اطلاع‌رسانی به عموم مردم درباره فواید	-	
	استفاده از باشگاه‌های ورزشی در روستاها	-	
	برگزاری کارگاه‌ها و برنامه‌های آموزشی برای کارکنان و اعضای	-	
	باشگاه‌های ورزشی روستایی	-	
۷	ایجاد فرهنگ صرفه‌جویی در مصرف انرژی باشگاه‌های ورزش روستایی	-	
۶	وجود فرهنگ عمومی به مسائل زیست‌محیطی در باشگاه‌های ورزشی	-	
۹	روستایی	-	
۴	تشویق و ترغیب مردم به استفاده از باشگاه‌های ورزشی روستایی	-	نهادینه‌سازی فرهنگ
	ترویج فرهنگ بهینه‌سازی مصرف منابع انرژی مانند برق، آب و سوخت	-	
	در باشگاه‌های ورزشی روستایی	-	
۳	ایجاد برنامه‌ها و فعالیت‌های خاص برای احترام به محیط زیست در	-	عوامل فرهنگی
	باشگاه‌های ورزشی روستایی	-	
۳	وجود گرایش به نوآوری و خلاقیت در طراحی باشگاه‌های ورزشی	-	
۶	روستایی	-	نوآوری و خلاقیت
	تولید برنامه‌های خلاقانه و سرگرم‌کننده در معرفی باشگاه‌های ورزشی	-	
	روستایی	-	

۲	توجه به نسل‌های آینده ورزشی در جامعه روستایی	-	
۴	وجود اعتماد اجتماعی نسبت به موضوع ساخت باشگاه‌های ورزش	-	
۵	روستایی	-	نشاط اجتماعی
	افزایش شادابی و نشاط عموم جامعه روستایی به تأسیس باشگاه‌های ورزشی در روستاها	-	
۳	توجه به شرایط اجتماعی منطقه در طراحی و احداث فضاهای ورزش	-	عوامل اجتماعی
۴	روستایی	-	
	متناسب‌سازی ساختار باشگاه‌های ورزشی با در نظر گرفتن ویژگی‌های اجتماعی جامعه روستایی	-	انطباق‌پذیری در ساختار اجتماعی
۲	انطباق‌پذیری و انعطاف‌پذیری باشگاه‌های ورزشی با نیازهای گروه‌های سنی مختلف کاربران استفاده‌کننده از باشگاه‌های ورزش روستایی	-	
۴	سیاست‌های دولت در ایجاد باشگاه‌های ورزش روستایی	-	
۲	قوانین و مقررات محلی نسبت به ایجاد باشگاه‌های ورزش روستایی	-	سیاست‌ها و قوانین
۳	نقش نهادهای محلی و شوراهای روستایی در ایجاد باشگاه‌های ورزش	-	
۴	روستایی	-	
	برنامه‌های توسعه ملی و منطقه‌ای نسبت به ورزش روستایی	-	عوامل سیاسی
۲	نظارت و ارزیابی مستمر بر عملکرد مسئولین مربوطه از باشگاه‌های ورزش روستایی	-	
	همکاری نهادهای محلی و مشارکت جامعه روستایی با مسئولین دولتی در ایجاد باشگاه‌های ورزش روستایی	-	دیدگاه دولت‌ها
۶		-	

نتایج نهایی تحقیق نشان داد؛ عوامل مؤثر در عوامل مؤثر بر طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی دارای ۶۰ تا کد اولیه، ۱۴ تا مفاهیم و ۶ تا مقوله اصلی است که این مضامین شامل شش مضامین سازمان دهنده هستند: عوامل زیست‌محیطی، اقتصادی، مدیریتی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی. شکل شماره (۱) شبکه تحلیل تماتیک تحقیق حاضر را نشان می‌دهد:

شکل ۱. شبکه تحلیل تماتیک

بحث و نتیجه‌گیری

تحقیق حاضر به منظور شناسایی عوامل مؤثر بر طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی انجام گرفت. نتایج تحقیق نشان داد، عوامل زیست محیطی، اقتصادی، مدیریتی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی شش مقوله اصلی در طراحی و ساخت بر جنبه‌های مختلف فرآیند طراحی، ساخت و بهره‌برداری از باشگاه‌های ورزش روستایی تأثیرگذار هستند؛ به‌ویژه، توجه به ویژگی‌های محیطی و اجتماعی مناطق روستایی، بهینه‌سازی منابع اقتصادی و استفاده از فناوری‌های نوین می‌تواند به توسعه پایدار باشگاه‌های ورزشی کمک کند. همچنین، در نظر گرفتن اصول مدیریتی و فرهنگی محلی در فرآیند طراحی و ساخت، موجب ارتقاء مشارکت جامعه و موفقیت بلندمدت این باشگاه‌ها خواهد شد.

نتایج تحقیق نشان داد، عوامل زیست محیطی نقش مؤثری در طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی دارد. استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر مانند انرژی خورشیدی و بادی در تأمین نیازهای انرژی باشگاه‌های ورزشی روستایی می‌تواند نقش مهمی در کاهش هزینه‌ها و حفاظت از منابع طبیعی ایفا کند. این انرژی‌ها به ویژه در تأمین روشنایی، سیستم‌های تهویه و گرمایش باشگاه‌های ورزشی می‌توانند به کاهش مصرف انرژی و کاهش اثرات زیست محیطی کمک کنند. علاوه بر این، اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف انرژی و استفاده از تجهیزات کم مصرف،

همانند سیستم‌های گرمایش و سرمایش استاندارد و مصالح با عایق‌بندی مناسب، باعث کاهش هدررفت انرژی و کاهش هزینه‌های انرژی در باشگاه‌های ورزشی روستایی می‌شود. این اقدامات نه تنها موجب کاهش فشار بر منابع انرژی محلی می‌شود، بلکه با توجه به وضعیت جغرافیایی و ویژگی‌های اقلیمی مناطق روستایی، می‌تواند کمک‌کننده در تطابق با شرایط محیطی خاص هر منطقه باشند. در این زمینه مصاحبه‌شونده (P5) تأکید و بیان می‌کند، طراحی و معماری باشگاه‌های ورزشی روستایی باید به گونه‌ای باشد که از شرایط محیطی منطقه بهره‌برداری بهینه انجام گیرد. برای مثال، استفاده از مصالح ساختمانی و طراحی مناسب می‌تواند به کنترل آلودگی صوتی در محیط باشگاه کمک کند. نزدیکی مراکز جمعیتی به باشگاه‌های ورزشی روستایی نیز عاملی مؤثر در دسترسی آسان‌تر و افزایش استفاده از این باشگاه‌ها در مناطق روستایی است. این عامل می‌تواند موجب افزایش مشارکت افراد در فعالیت‌های ورزشی، کاهش هزینه‌های رفت و آمد و تسهیل دسترسی به امکانات ورزشی برای ساکنان روستاها شود. با اجرای چنین سیستم‌هایی، نه تنها می‌توان به حفظ محیط زیست کمک کرد، بلکه به بهینه‌سازی منابع و کاهش آسیب به طبیعت نیز می‌انجامد. نتایج یافته‌های تحقیق دهقان قهفرخی و همکاران (۱۳۹۹) و بورایبو و همکاران (۲۰۲۰) نتایج این بخش از تحقیق حاضر را تأیید می‌کنند؛ نتایج این بخش از تحقیق و تحقیقات همسو نشان داد، استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و به کارگیری تکنولوژی‌های سبز در باشگاه‌ها نه تنها مصرف منابع را کاهش می‌دهد، بلکه موجب کاهش آلودگی و حفظ اکوسیستم‌های طبیعی خواهد شد، این رویکرد می‌تواند باعث ارتقاء کیفیت محیطی و اجتماعی این باشگاه‌ها شده و موجب بهبود شرایط زندگی و فعالیت‌های ورزشی در مناطق روستایی گردد.

عوامل اقتصادی در طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزشی روستایی نقشی اساسی در موفقیت و پایداری این مراکز ایفا می‌کند. از آنجایی که منابع مالی در مناطق روستایی محدود است، توجه به جنبه‌های اقتصادی می‌تواند به بهره‌وری بهتر باشگاه‌ها کمک کند. یکی از چالش‌های اصلی در این زمینه، تأمین منابع مالی برای ساخت باشگاه‌ها است؛ به همین دلیل، طراحی این باشگاه‌ها باید مقرون به صرفه باشد، به طوری که از مصالح بومی و طراحی‌های ساده استفاده شود تا هزینه‌ها کاهش یابد. علاوه بر این، استفاده از سیستم‌های انرژی تجدیدپذیر مانند پنل‌های خورشیدی می‌تواند به طور قابل توجهی هزینه‌های انرژی را کاهش دهد و باشگاه‌ها را از لحاظ اقتصادی پایدارتر کند. همچنین پیش‌بینی و اختصاص بودجه کافی برای نگهداری و تعمیرات باشگاه‌ها از ابتدا ضروری است تا طول عمر این مراکز افزایش یابد و از هزینه‌های اضافی جلوگیری شود. نتایج یافته‌های تحقیق دهقان رمیچ و همکاران (۲۰۱۸) و فلاح و همکاران (۱۳۹۷) نتایج این بخش از تحقیق حاضر را تأیید می‌کنند؛ نتایج این بخش از تحقیق و تحقیقات همسو نشان داد، با توجه به محدودیت‌های مالی در روستاها، جذب سرمایه‌گذاری‌های دولتی و خصوصی می‌تواند نقش مهمی در تأسیس و تجهیز باشگاه‌های ورزشی داشته باشد. سرمایه‌گذاری‌های خصوصی می‌تواند از

طریق حمایت‌های مالی یا ارائه تسهیلات برای ساخت و تجهیز باشگاه‌ها صورت گیرد؛ در همین راستا، دولت نیز می‌تواند با اعطای مشوق‌های مالیاتی، تسهیلات و کمک‌های بلاعوض برای سرمایه‌گذاران، شرایط را برای جذب این سرمایه‌ها تسهیل کند. علاوه بر این، توسعه گردشگری ورزشی در روستاها می‌تواند به رونق اقتصادی این مناطق کمک کند، چرا که برگزاری رویدادهای ورزشی و تورهای ورزشی می‌تواند باعث جذب گردشگران و ایجاد فرصت‌های اقتصادی جدید برای روستاها شود.

عوامل مدیریتی، یکی از عوامل کلیدی در طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی است. مدیریت صحیح باشگاه‌های ورزشی روستایی نیازمند مدیرانی با تخصص‌های مرتبط است. انتخاب مدیران کارآزموده و با دانش در این حوزه می‌تواند به بهره‌وری و موفقیت این پروژه‌ها کمک شایانی کند. مدیران متخصص با داشتن تجربه در زمینه‌های مختلف مدیریتی، مالی، فنی و ورزشی قادر خواهند بود، چالش‌های موجود را شناسایی کرده و راه‌حل‌های مناسبی برای آن‌ها ارائه دهند. به علاوه، این مدیران می‌توانند با استفاده از دانش روز و به‌کارگیری استراتژی‌های مناسب، زمینه را برای ارتقای کیفیت خدمات و توسعه پایدار در این بخش فراهم سازند. یکی از نکات مهم در بهبود وضعیت باشگاه‌های ورزشی روستایی، همکاری مستمر و موثر بین وزارت ورزش و جوانان، فدراسیون‌ها و هیئت‌های ورزشی در سطح شهرستان‌ها و روستاها است. این همکاری‌ها می‌توانند در راستای تأمین منابع مالی، تجهیزات و نیروی انسانی، به ایجاد زیرساخت‌های ورزشی در مناطق روستایی کمک کنند. در این زمینه مصاحبه شونده (P2) تأکید و بیان می‌کند، همچنین استفاده از فناوری‌های نوین و سیستم‌های مهندسی دانش روز در مدیریت باشگاه‌های ورزشی روستایی می‌تواند نقش مهمی در بهبود فرآیندهای مدیریتی و ارتقاء کیفیت خدمات داشته باشد. سایت‌ها، اپلیکیشن‌ها و سیستم‌های نرم‌افزاری که به مدیریت و نظارت بر عملکرد باشگاه‌های ورزشی کمک می‌کنند. در این زمینه مصاحبه شونده (P7) تأکید و بیان می‌کند، تربیت نیروی انسانی متخصص در زمینه مدیریت باشگاه‌های ورزشی روستایی، یکی از گام‌های اساسی در ایجاد زیرساخت‌های ورزشی پایدار است. دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های تخصصی می‌توانند به پرورش این نیروها کمک کرده و آن‌ها را برای چالش‌های مدیریتی در مناطق روستایی آماده کنند. ایجاد برنامه‌های آموزشی خاص برای مدیران و مسئولان باشگاه‌های ورزشی می‌تواند منجر به ارتقاء سطح کیفی خدمات در این باشگاه‌ها گردد. برای موفقیت در طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزشی روستایی، نیاز است که مدیران از تخصص و دانش کافی برخوردار باشند و به‌طور مستمر از ابزارهای مدرن مدیریتی بهره‌گیرند. همکاری‌های بین‌بخشی و استفاده از فناوری‌های نوین می‌تواند روند توسعه این اماکن را تسهیل کرده و به ارتقای سطح کیفی خدمات ورزشی در مناطق روستایی منجر شود. تربیت نیروی انسانی متخصص و توجه به پژوهش‌های علمی در زمینه طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزشی، نقش بسزایی در تحقق اهداف توسعه پایدار در این حوزه

ایفا خواهد کرد. با توجه به این موارد، برنامه‌ریزی مناسب و استفاده از تمام ظرفیت‌های موجود، می‌تواند زمینه‌ساز ساخت باشگاه‌های ورزشی کارآمد و پایدار در روستاها شود.

عوامل فرهنگی، یکی از عوامل کلیدی در طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی است. نهادینه کردن فرهنگ احترام به محیط زیست، مدیریت پسماندها و استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر می‌تواند تأثیرات مثبتی در جامعه روستایی به دنبال داشته باشد؛ در این راستا، تشویق مردم به استفاده از باشگاه‌های ورزش روستایی و آگاه‌سازی آن‌ها از مزایای بهداشتی و اجتماعی این فضاها می‌تواند مشارکت عمومی را افزایش دهد؛ از سوی دیگر، ترویج بهینه‌سازی مصرف منابع انرژی مانند برق، آب و سوخت در این باشگاه‌ها ضروری است، چرا که مصرف بهینه این منابع موجب بهره‌وری بیشتر و کاهش فشار بر منابع طبیعی روستاها می‌شود. در این زمینه مصاحبه شونده (P8) تأکید و بیان می‌کند، طراحی باشگاه‌های ورزشی با رعایت اصول زیست‌محیطی و استفاده از مصالح پایدار، می‌تواند الگویی برای حفظ منابع طبیعی باشد. تحقیق نشان داد که نوآوری و خلاقیت در طراحی باشگاه‌ها از دیگر عواملی است که می‌تواند در جذب مردم و ارتقاء کیفیت این فضاها مؤثر واقع شود. نتایج تحقیق کیلاسوف (۲۰۱۹) نشان داد، استفاده از طراحی‌های جذاب و چندمنظوره، همچنین ایجاد فضاهای ورزشی متناسب با نیازهای محلی، به جذابیت بیشتر این باشگاه‌ها کمک می‌کند. در این زمینه مصاحبه شونده (P5) تأکید و بیان می‌کند، تولید برنامه‌های خلاقانه و سرگرم‌کننده برای معرفی و ترویج باشگاه‌های ورزشی روستایی می‌تواند نقش مهمی در افزایش آگاهی مردم و جذب بیشتر آن‌ها به این فضاها ایفا کند.

عوامل اجتماعی، یکی از عوامل کلیدی در طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی است. یکی از مهم‌ترین عوامل اجتماعی در طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزشی روستایی توجه به نیازهای نسل‌های آینده است؛ به طوری که فضاهای ورزشی باید قابلیت انطباق با تغییرات اجتماعی و فرهنگی را داشته باشند. علاوه بر این، وجود اعتماد اجتماعی در میان مردم روستاها نسبت به پروژه‌های ورزشی ضروری است، چرا که اگر جامعه محلی احساس کند که در فرآیند طراحی و ساخت این فضاها مشارکت دارد و نیازهای واقعی آن‌ها در نظر گرفته شده است، اعتماد و مشارکت بیشتری را از خود نشان خواهد داد. در این زمینه مصاحبه شونده (P10) تأکید و بیان می‌کند، ساخت باشگاه‌های ورزشی می‌تواند موجب افزایش شادابی و نشاط اجتماعی شود؛ چرا که این فضاها به عنوان مکان‌هایی برای تعامل اجتماعی و تقویت همبستگی بین افراد مختلف، به کاهش تنش‌های اجتماعی و ارتقای سلامت روانی کمک می‌کنند. باشگاه‌ها می‌توانند به عنوان ابزاری برای کاهش فشارهای اجتماعی و روانی در مناطقی با مشکلات خاص اجتماعی عمل کنند. همچنین انعطاف‌پذیری باشگاه‌های ورزشی برای پاسخگویی به نیازهای مختلف

گروه‌های سنی مختلف از دیگر عوامل مهم است؛ به طوری که فضاهایی متناسب با کودکان، نوجوانان، بزرگسالان و سالمندان ایجاد شود تا همه اعضای جامعه از امکانات ورزشی بهره‌مند شوند.

عوامل سیاسی نقش بسیار مهمی در طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی دارد، زیرا سیاست‌گذاری‌ها و تصمیمات دولتی تأثیر زیادی بر تخصیص منابع مالی، نوع پروژه‌ها و نحوه اجرای آن‌ها در مناطق روستایی می‌گذارند. یکی از مهم‌ترین این عوامل، سیاست‌های دولت در زمینه ورزش و توسعه روستایی است که می‌تواند با حمایت مالی و تسهیلات ویژه، پروژه‌های ورزشی را در روستاها تسهیل کند. دولت‌ها همچنین می‌توانند با تدوین برنامه‌های توسعه‌ای، توجه خاصی به زیرساخت‌های ورزشی در روستاها داشته باشند. در این زمینه مصاحبه‌شونده (P6) تأکید و بیان می‌کند، قوانین و مقررات محلی نیز بر روند ساخت‌وساز اماکن ورزشی تأثیرگذار هستند، به ویژه در خصوص مجوزهای ساخت و رعایت استانداردهای ایمنی و زیست‌محیطی که می‌تواند تسهیل یا پیچیدگی‌های اجرای پروژه‌ها را به دنبال داشته باشد. نهادهای محلی و شوراهای روستایی نیز در تصمیم‌گیری‌های مربوط به ساخت این اماکن نقش مهمی دارند، چرا که می‌توانند در تأمین منابع مالی، مشاوره در خصوص نیازهای ورزشی و جلب مشارکت مردم مؤثر باشند. علاوه بر این، سیاست‌های توسعه ملی و منطقه‌ای می‌توانند به عنوان ابزاری برای توسعه متوازن زیرساخت‌های ورزشی در مناطق روستایی عمل کنند.

طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزشی روستایی باید با رویکردی جامع و منطبق با نیازهای اجتماعی، اقتصادی و محیط‌زیستی مناطق روستایی صورت گیرد. از آنجا که باشگاه‌های ورزشی نیاز به مصرف انرژی بالایی دارند، یکی از مهم‌ترین چالش‌ها در طراحی این فضاها، صرفه‌جویی در مصرف انرژی و کاهش تأثیرات منفی زیست‌محیطی است. به ویژه در مناطق روستایی، توجه به منابع تجدیدپذیر و استفاده از انرژی‌های نو و پاک می‌تواند به حفظ منابع برای نسل‌های آینده و کاهش هزینه‌های بلندمدت ساخت و نگهداری باشگاه‌های ورزشی کمک کند. در طراحی و ساخت باشگاه‌های ورزش روستایی باید راهکارهای مدیریت پایدار و سازگار با محیط زیست مد نظر قرار گیرد تا در آینده کمترین هزینه و آسیب به منابع و محیط زیست به وجود آید. تمامی طرح‌های مرتبط با باشگاه‌های ورزشی باید الزامات زیست‌محیطی را رعایت کنند و در مراحل مختلف طراحی و ساخت به آن توجه ویژه شود. به همین منظور، دستورالعمل‌های مدیریت محیط زیست باید از سطوح بالای مدیریتی به بخش‌های مربوطه ابلاغ شده و از طریق سیاست‌های تشویقی و انجام ارزیابی‌های دقیق، اجرای اصول مدیریت سبز در

باشگاه‌های ورزش روستایی به‌طور کامل محقق گردد. این اقدامات نه‌تنها به حفظ محیط زیست کمک خواهد کرد، بلکه به پایداری و بهره‌وری طولانی‌مدت باشگاه‌های روستایی نیز می‌انجامد.

منابع

چملی‌زاده، عبدالله. (۱۳۹۸). "بررسی چالش‌های توسعه ورزش در جوامع روستایی ایران بر اساس مدل PEST و ارایه راهکار". پایان‌نامه کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.

خدادادی، محمدرسول؛ بدری آذرین، یعقوب؛ وطن ماشی الجبر، مهندس. (۱۴۰۳). "تحلیل عوامل مؤثر بر تقاضای گردشگری ورزشی در عراق. جغرافیا و روابط انسانی. doi: 10.22034/gahr.2024.477941.2266

دهقان قهفرخی، امین؛ شهبازی، رضا؛ سیف‌اللهی، عباس. (۱۳۹۹). "گونه‌شناسی رفتارهای سبز در اماکن ورزشی". مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ۷ (۱)، ۷۹ - ۹۳.

رحمتی، محمد مهدی؛ عباس‌زاده، مرتضی. (۱۳۹۴). "توانمندی‌های ورزش روستایی، توسعه محلی و مشارکت اجتماعی (مورد مطالعه: کشتی گیله مردی)". نشریه توسعه محلی روستایی - شهری، ۷ (۱)، ۵۹ - ۷۸.

شهبازی، رضا؛ جلالی‌فراهانی، مجید؛ خبیری، محمد. (۱۳۹۸). "بررسی و رتبه‌بندی نقش رسانه‌های جمعی در توسعه گردشگری ورزشی شهر تبریز". مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی، ۷ (۲۵)، ۷۷ - ۸۴.

شهبازی، رضا؛ مصطفایی کیوی، جواد؛ دایی، روح‌الله؛ سجادی، نصرالله. (۱۳۹۷). "بررسی نقش رسانه‌های جمعی در توسعه ورزش همگانی". مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی، ۶ (۱)، ۳۴ - ۴۲.

عابدینی، نصرت‌اله؛ امید قنبری، رضا؛ درخشان، ناهید. (۱۳۹۶). "بررسی نقش رسانه‌های جمعی در توسعه، ترویج و معرفی رشته‌های بومی و محلی کشور". سومین همایش ملی علوم ورزشی و تربیت بدنی ایران.

فلاح، زین‌العابدین؛ سادات صمدی، الهام؛ عسکری، اسرا. (۱۳۹۷). "استراتژی‌های توسعه ورزش روستایی با تأکید بر ورزش‌های بومی و محلی (مورد مطالعه استان گلستان)". رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی، ۶ (۲۳)، ۷۳ - ۸۷.

Aguilar, B., Tebar, W. R., Silva, S., Gomes, L. Q., Damato, T., Mota, J., Werneck, A. O., & Christofaro, D. (2022). "Leisure-time exercise is associated with lower depressive symptoms in community dwelling adults". *European journal of sport science*, 22 (6), 916–925.

Bouraiou, A., Necaibia, A., Boutasseta, N., Mekhilef, S., Dabou, R., Ziane, A., Touaba, O. (2020). "Status of renewable energy potential and utilization in Algeria". *Journal of Cleaner Production*, 246, 119011.

Castillo, I., Ramis, Y., Cruz, J., Balaguer, I. (2015). "Grassroots coaches' training in the PAPA project". *Revista de Psicología Del Deporte*, 24 (1), 131-138.

Chen, Q., Liu, T. (2022). "The Effectiveness of Community Sports Provision on Social Inclusion and Public Health in Rural China". *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 17 (597), 1-13.

Engel, A., Broderick, C., Ward, R., & Parmenter, B. (2018). "Study protocol: the effect of a fundamental motor skills intervention in a preschool setting on fundamental motor skills and physical activity: a cluster randomised controlled trial". *Clin Pediatr OA*, 3(129): 2572-0775.

Guan, H., Okely, A. D., Aguilar-Farias, N., del Pozo Cruz, B., Draper, C. E., El Hamdouchi, A., Veldman, S. L. (2020). "Promoting healthy movement behaviours among children during the COVID-19 pandemic". *The Lancet Child & Adolescent Health*, 4 (6), 416-418.

Kylasov, A.V. (2019). "Traditional sports and games along the Silk Roads". *International Journal of Ethnosport and Traditional Games*, (1), 1–10.

Marcen, C., Piedrafita, E., Oliván, R., Arbones, I. (2022). "Physical Activity Participation in Rural Areas: A Case Study". *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 19, 1161. <https://doi.org/10.3390/ijerph1903116>.

Mwakasangula, E. (2023). "Assessment of Community Engagement and Success of Education Projects in Tanzania: A Case of Changarawe Village, Morogoro". *Social Sciences, Humanities and Education Journal*, 4 (1): 60-72.

Roemmich, J.N., Johnson, L., Oberg, G., Beeler, J.E., Ufholz, K.E. (2018). "Youth and Adult Visitation and Physical Activity Intensity at Rural and Urban Parks". *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 15, 1760.